

בזמנו כבר פורסמו ידיעות ראשונות אודות מחלת ה-BSE גם מעל גבי "משק הבקר והחלב". עתה, עם גבור הבעיות הקשורות במחלה והשפעתה על המדינות ועל הציבור, באירופה בכלל ובבריטניה בפרט, העביר מר צבי אלון, יועץ חקלאי בשגרירותנו בלונדון, סקירה הדנה בנושא בעיקר מן ההבט הציבורי. מנהל השירותים הווטרינריים שלנו, ד"ר ארנון שמשוני העביר את הסקירה לרופאים וגם להתאחדות, תוך ציון העובדה, שישראל היתה המדינה הראשונה שאסרה ייבוא בקר וקמחיבשר מבריטניה.

מחלת ה-BSE בבקר בבריטניה BOVINE SPONGIFORM ENCEPHALOPATHY

(המכונה מחלת 'שגעון הבקר')

צבי אלון, שגרירות ישראל בלונדון

הבעיה הציבורית

זה חודשים רבים שדאגה אמיתית שוררת בין מגדלי הבקר, ראשי משרד החקלאות וארגוני החקלאים, וזאת עקב התרחבות תופעת הנגע של המחלה בעדרי הבקר. ההערכה הראשונית היתה, שמדובר במקרים בודדים שיאותרו והבקר יושמד. מדובר במחלת עצבים שגורמת להיעדר שליטה עצבית של הבקר. במבט לאחור מתברר שהתמונה שונה, הקף העדרים הנגועים רחב ביותר ומעל 14,000 פרות כבר הושמדו.

הציבור הבריטי שוב עומד בפני שאלה ללא תשובה: האם הבשר שהוא אוכל מסכן את הבריאות?! לאחר בהלת הסלמונלה בביצים וליסטריה בגבינות, ראשי המשרד מסבירים עד כמה הם מטפלים במרץ וכופים סידורי בטחון מירביים כדי למנוע כל סיכון מהציבור.

החקלאים טוענים, שהם משתפים פעולה והם הראשונים שמעוניינים למנוע כל נזק מהצרכנים. אך גם אלה וגם אלה התקשו להסביר איך קרה, שעם כל האחריות של כולם, רק אחרי שהודיע שר החקלאות על פיצוי של 100% לבשר

שמושמד גדלו מאד הדיווחים על בקר נגוע.

למעשה, הויכוחים האקדמיים מקצועיים הללו נקטעו לפני זמן קצר, כאשר התברר שחתול מת כנראה כתוצאה מגורמי המחלה הנ"ל. עתה הפכה השאלה של הידבקות אפשרית של בני אדם לשאלה מיידיית, כמובן ללא תשובה מוסמכת כל שהיא. הכל מדברים על הסתברויות. במצב זה המבוכה היא מוחלטת.

צריכת הבשר ירדה ויש להניח שתימשך ותרד, בעיקר כאשר אף אחד לא חייב להפוך צמחוני דוקא ויש אלטרנטיבות של בשר חזיר, עופות, כבש וכו'. גופים ציבוריים כמטבחים של רשויות מוניציפליות ובתי ספר מודיעים על הוצאת הבשר מהתפריט ואח"כ חוזרים בהם מכך; ואחרים עושים אותו הדבר ביום המחרת. המתרחשות בין ארצות השוק המשותף האחריות גוברת ושר החקלאות הבריטי התלונן, שגרמניה מפחידה את הצרכנים בכדי לגרום לצמצום הייבוא של בשר מבריטניה. יותר מסמלי הוא, שרבים מחכים לבדיקה של חתול נוסף שגילה

שוב בתחילת השבוע, אך הדיון נדחה. עם זאת, המתח כאמור בין המדינות רב. יש לכך סיבות רבות וטובות:

יש לזכור שבבריטניה עוסקת זה דורות בטיפוח בקר וגורלו של המשך שיווק בקר חי כרגע מוטל בספק גדול, לאחר שמדינות שונות כבר הודיעו על השעיית היתרי היבוא של בקר בריטי.

נושא ייצוא זירמה מהמאגר של המכונים הבריטיים מונח על סדר היום וקשה להניח שהוא יימשך כבעבר.

מדינות אירופיות נמצאות בקונפליקט רציני בין רצון לכפות מקדמי בטחון וטרינריים לבין תקנות השוק. חלקן הודיעו על הגבלות על ייבוא בשר בריטי מבחינת המסמכים הווטרינריים הדרושים וכן החליטו להתיר ייבוא **בשר בריטי ללא עצם בלבד**.

מכיוון שהמחלה מתפתחת כנראה לאט לאורך תקופה ארוכה, נחשב בשר העגל לבטוח יותר. לפי כך, בחלק ממדינות הקהילה לא הוגבל ייבוא עגל חי, בתנאי שיישחט עד גיל ששה חודשים.

כאמור, קיים קושי כלכלי מקומי, עקב ירידה משמעותית בביקוש בבריטניה עצמה.

לסיכום יש לציין, שכל הגורמים הנוגעים בדבר, דהיינו המגדלים, המדענים, הווטרינרים וראשי משרד החקלאות מתאמים עתה פעולות וחשיבה בנושא. ועדה פרלמנטרית עם אנשי מקצוע מונתה להגיש הצעותיה ומסקנותיה. השאלה היא, מהו קצב פיענוח פרטי המחלה וגורמיה, שיאפשר להבטיח מוצרים נקיים של משק הבשר הבריטי.

סימני עצבנות מיוחדים.

העובדה שגורמי המחלה הזו אכן עוברים לסוגי יונקים אחרים גורמת דאגה רבה, מכיוון שכהגדרת מומחה מסויים "בני האדם הם מבחינה זו עוד סוג של יונקים".

ההשערות המקצועיות

ציבור המדענים עוסק במחלה תקופה ארוכה. כמובן, אף אחד עוד לא פסק עדיין דבר מוחלט ומדעי. ההנחה היא, שיש קשר ברור למחלת הכבשים הידועה SCRAPIE, מחלה הידועה כ־200 שנה ומוכרים בה קרוב ל־10 סוגים שונים של גורמי המחלה. הספק מתחיל במהות הקשר, האם הגורם בבקר הוא אחד מאותם 10 סוגים ידועים, או לא.

על פי עדות מדען אחד, מחלה דומה התגלתה באנטילופ מסויים באחד מגני החיות. ככל הידוע, מעולם לא נפגעו ולא הוגבלו בני אדם לאכול בשר כבש, למרות קיום מחלת ה־SCRAPIE.

ההנחה היא, שהפרות נדבקו במחלה עקב האבסותן בחלבונים שמקורם בשארי בשר כבש נגוע.

על פי אופי המחלה, החלקים המזוהמים הם המוח וחוט השדרה, דהיינו, חלק ממערכת העצבים.

ההשלכות המעשיות

גורמים בכירים משתמשים בביטויים שונים להגדיר את דעתם על התופעה. לדעתי לא הגזים מי שאומר, שהסקטור החקלאי עומד בפני "האסון הפוטנציאלי" הגדול ביותר שידע מימיו. מוסדות השוק המשותף היו אמורים לדון בנושא

